

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

VIII. Qui spernit modica, paulatim decidet. Eccl. 19. v. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

non ero ullo modo sollicitus, an etiam in futuris sit, qui mihi provideat. Deum quoque habeo; in ipso confido: non desine in rebus vitæ necessariis. Fieri quidem potest, ut Nabal aliquis stultus & inhumanus neget mihi crudis modis escam etiam tenuem; at ubi Nabal deficiet, pro Nabale Abigailiam substituet, ita dicere visus est magis hic sanctus, nisi quod David Nabale annonam postulavit, ille à nemine postulare, sed expectare tantam voluit. Tu si eò confidentiæ

pertingere non potes, saltem persuasum habe DEUM non defuturum, quin pro statu tuo opportunè tibi de eo provideat, quod utile futurum sit, ut adeò necesse non sit illud tibi procurare modis si non iniquis, certè imperfectis. *Numquid solitudo factus sum Israeli, aut terra serotina?* Jer. 2. v. 31. Non solum DEUS terra sterilis non est, quæ fructum dare omittat in se confidentibus, sed neque terra est serotina, quæ omittat dare in tempore.

VIII.

Qui spernit modica, paulatim decidet. Eccl. 19. v. 1.

1. Considera, quomodo hoc loco non dicat Dominus eum, qui committit veniales noxas, paulatim prolapsum in lethales, sed *qui spernit*; nam quis est, qui eas non quotidiè committat? sed aliud est committere, & aliud spernere. Ille spernit, qui eius rei nullà admodum curam tangit, quasi ab iis cavere necessarium non sit ad salutem, fortè tu quoque unus ex his miseris? ò in quanto periculo versaris, si ita sit, æternum pereundi, quia hæc est irrefragabilis sententia Domini: *Qui spernit modica, paulatim decidet, hoc est, decidet à perfectione, decidet à pietate, decidet à probitate, verbo decidet à statu gratiæ in statum peccati.* Ita exponunt sacri Interpretes. Quid juvat ergo modicas esse rimas, quæ in alto navi accidunt, si contempnuntur tantum illi mali afferant,

quantum magnæ? Illæ ipsæ, quamcunque sint modicæ, constituunt navim in statu perditionis non equidem proximo, uti magnæ, sed remoto saltem, quia paulatim aditum aperiunt aquæ, quæ illam demergat. *In pigritiis humiliabitur contignatio.* Eccl. 10. v. 18.

2. Considera, tres esse rationes, propter quas dicitur à Domino: *Qui spernit modica, paulatim decidet.* Una se tenet ex parte hominis, altera ex parte dæmonis, & tertia ex parte Dei, omnes cõsideranti æquè terribiles. Prima se tenet ex parte hominis, quia qui spernit malum modicum, tria sibi damna accersit haud levia. primum est, quòd paulatim amittat timorem, qui cum retinet à gravi. & alterum quòd augeat propensionem, quæ ad id inclinat. Amittit timorem, quia, cum

culpæ parvæ non ita proximè producant pravoſ ſuos effectus uti magnæ, ſed potiùs inſtat limæ tacitè erodentis, contingit, ut homo poſt aliquem lapſum temporis perſuadere ſibi incipiat tales culpas revera nihil afferre nocuenti. & ſic animoſior dein factus non ſolùm in ipſis perſiſtere non dubitat magnâ libertate, ſed demum ad gravioreſ exorbitat, adeò ut mortem illi afferant. Venenum ſtatim prodiſt malum, cujuſ eſt cauſa, ideo cavetur ab omnibus. fructuſ acerbi non produnt niſi admodum lentè, unde quidam magnâ etiam aviditate eoſ appetunt. & tamen longiore morâ fructuſ acerbi æquè ac venenum afferre mortem poſſunt: niſi quòd venenum eam afferat maligniſ qualitatuſ, quaſ in ſe habet, fructuſ autem illiſ, quaſ cum tempore ex ſe gignunt. Idem in caſu noſtro contingit. Deinde ſicut homo ſpernendo peccata modica amittit timorem, qui retrahit à malo, ita pari paſſu auget inclinationem eò trahentem. nam hæc in quoviſ noſtrum aliud non eſt quàm Concupiſcentia inordinata. Quiſ autem neſcit concupiſcentiam talem, quânto pluſ obtinet, tantò ſemper reddi audaciorem in petendo? ſimillima eſt igni: *Concupiſcentia quaſ igniſ exardeſcit. Eccl. 19. v. 9.* proinde ſicut igniſ primò indiget aliquo, qui excitet vel in mediis ſtipuliſ, deinde etiam, qui alat, at ubi poſtea ex illo primo alimento, quòd ſibi miniſtrari videt, vires ſumpſit, adeò fit inſatiabilis, ut id etiam velit depaſcere, quòd negatur. ſic Concupiſcentia,

primò indiget aliquando, qui terret, adeò eſt modèſta: at cum terret, videt ſibi dari, quòd deſiderat, inſatiabilis redditur: *Nam cito: ſufficit. Prov. 30. v. 16.* ſemper petit, ſemper querit, ſemper fit deſiderans, & donec habet, quòd ſperet, quàm nunquam. *Anima calida quaſ ardens: non exſtinguetur, donec glutiat. Eccl. 23. v. 22.* Ad hoc dicit, quòd progreſſu temporis vitas, quàm percipit in culpiſ veniſ, fiat voluptaſ familiariſ & illuſ, ideò parum ſenſibiliſ. Quideſt perſiſtis gravibuſ? Inde tu conclude, niſi moſ ulluſ, quântum eſt ex parte tua poſſit abſtinere à delictiſ gravibuſ, eò jam eſt progreſſuſ, ut non poſſit cavere à parviſ? hoc eſt equoſ frænũ, & nolle, ut à recto mō deſſectat.

3. Conſidera alteram rationem, qua tenet ſe ex parte demoniſ: demon hîc invenit, quòd vult, quiſ neſcit hunc ſemper ejuſ eſtimum, & conſuetudinẽ? nempe petere maximum, quòd poſſit, ſed paulatim querere. ſi primò peteret adulteria, furta, ſuroreſ, luxuria, quiſ eſt, qui non ſtatim illuſ pelleret tanquam hoſtem ſuavitatiſ? Unde initio aliud non petit, quàm ſum amicitiaſ pluſ æquo familiaritatem quàm adhaſionem ad opes inmoderatam, tuendi honoruſ, quum magiſ ſollicitum, inſideliſ, quandam potiùſ politicuſ, quàm lignam. ita aperta viâ ad cor

non dabitur illud etiam primo assultu
se superaturum. Quid agis igitur,
cum assuetis liberè committere mul-
tas culpas, quòd eas leves esse existi-
mas? Primum laborem, qui semper
maximè est arduus, tollis dæmoni. un-
de nihil illi restat, quàm ut magno a-
nimo prosequatur victoriam, quam
tibi sponte cedis, dum te ipsum (spolias
cunctis illis aggeribus, in quibus pri-
mo tuos conatus consumpturus erat.
*Propterea Israel bonum, dimissa vitâ illâ
sægis devotâ, rectâ, religiosâ, quam o-
lim agebat. Inimicus persequetur e-
os, donec ad aliam pertrahat scanda-
losam. Of. 8. v. 3.*

4. Considera tertiam rationem,
que se tenet ex parte DEI: quia nemo
factorum Doctorum, qui non affir-
met DEUM punire minora peccata
permissione majorum. Verum est
cum non procedere ad pœnam adeò
premedandam, nisi postquam multas præ-
sulerit admonitiones salutares (uti
colonus solet, qui non finit pro libi so-
laxari arborum, nisi postquam om-
nem curam proficuum frustra consum-
psit) ac cum videt, se non auditum,
penitentiam denique, ut homo cunctis
quamvis inordinatis cupiditatibus
suis obsecundet. *Non audivit popu-
lus meus vocem meam, & Israel non in-
tendit mihi. prius quid sequitur?
Et dimisi eos secundum desideria cordis
eorum. atq; adeò miseri ibunt in adin-
ventionibus suis, ita ut pertingant ad
terminam, quò ducit via tam laxa, &
plena licentiæ, qualis est ipsorum,
atque ad obstinationem in malo. Pl.*

80. v. 12. Noli itaque abuti Bonitate
Domini, dicendo intra te ipsum. To-
lerabo culpas meas patienter, quia
sunt modicæ. Noli, inquam, abuti
istâ, quia hæc ipsæ culpa, quæ sunt mo-
dicæ, sunt denique intolerabiles pro-
pter excessum, quo semper cumulan-
tur magis. ad quod videtur voluisse
DEUS alludere, cum dixit: *Ecce ego
stridebo super vos, sicut stridet planstrum
onustum fœno. Amos 2. v. 13.* Adverti-
sti, quid fieri soleat, cum rustici cur-
rus suos onerant? cum truncos, lapides,
saxa gravia imponunt, cautissimè at-
tendunt, ne nimium onerent. ac cum in
prato fœnum aridum est imponendû,
molem accumulunt adeò immodicam,
ut planè obstupescas. unde fit, ut cur-
rus sæpe multò majorem edant strido-
rem sub ejusmodi fœno, quàm sub i-
psis lapidibus. Ne dicas ergo noxæ
meæ sunt omnes fœno similes: leves
sunt: nam si leves sunt, etiam multæ
sunt: & DEUS propter ipsas stridebit
sub te, & conqueretur, quòd eum gra-
ves, quòd fatiges, quòd ejus benigni-
tate abutaris, quam in te tolerando de-
monstrat: & si propter eas non auferet
suam gratiam, uti quamprimum faci-
cit propter culpas mortiferas, auferet
protectionem, justè te privando auxi-
liis illis specialibus, & superabundan-
tibus, sine quibus brevè contingeret etiã
ejus gratiam deperdi. Istæ sunt tres
rationes, propter quas *qui spernit mo-
dicæ, paulatim decideret. non subitò, sed
paulatim: & ad has omnes alia redu-
cuntur, quas ipse potes distin-
guere.*